

Over het voorstellingsvermogen

Voor alles wat een mens doet heeft hij een innerlijke voorstelling nodig. Meestal zijn we ons daar niet van bewust maar elke handeling vindt zijn oorsprong in onze hersenen. Dat geldt ook voor het vioolspelen. We creëren een mentaal beeld van de uitdrukking, de klank en de bewegingen, pas dan kunnen we spelen. Op het gehoor spelen kan alleen als zowel het voorstellingsvermogen voldoende ontwikkeld is, als het principe van het omzetten van de voorstelling in reële klank is begrepen.

Soms luistert de leerling alleen de innerlijke klank. Deze leerling kan U herkennen aan het grote plezier dat die aan het spelen beleeft, zelfs als het uiterlijke resultaat soms zeer slordig blijft. Deze leerling kan men helpen door hem op een objectieve wijze met het uiterlijk resultaat te confronteren. (bv een opname van hun spel maken, sommigen zijn er van overtuigd dat de recorder vanalles met hun klank doet...

Sommige leerlingen hebben echter een zwak ontwikkeld voorstellingsvermogen. Waarschijnlijk luisteren ze niet genoeg muziek, zingen ze weinig of doen ze beroep op trucjes om te kunnen spelen. Het luisteren is gemakkelijk te verhelpen, en waar gezongen wordt, wordt het voorstellingsvermogen sowieso gestimuleerd. De leerling die trucjes gebruikt heeft het moeilijker: Zo'n leerling zal misschien erg veel energie besteden aan het instuderen van een reeks "vingers" (lees : nummertjes). Afhankelijk van het kind en de volhardendheid van de ouder zal het kind in boek II of III in de problemen komen. Reeds veel eerder zal het al zijn opgevallen dat – eender hoe hard U werkt – Uw kind niet in staat blijkt om ongeveer aan het tempo van zijn leeftijdsgenoten mee te ontwikkelen. In dit geval moet de leerling gestimuleerd worden om vooralsnog op het gehoor te leren spelen. Eenmaal dit proces begint te werken zal U versteld staan van het gemak en het plezier waarmee Uw kind nu begint te leren.

Soms gaat men er van uit dat een leerling die de notennamen kan zeggen een stap voor heeft op diegenen die de vingers van het liedje kunnen opzeggen. Beide methodes behoren echter tot de "trucjes" om te doen alsof je kan spelen. Het resultaat komt op het eerste zicht soms heel overtuigend over. Als je echter probeert om aan de kwaliteit van het spel (houding, klank, uitdrukingskracht) iets te wijzigen zal je opmerken dat de leerling de noten vergeet. Wanneer dit zich voordoet moet er een alarmbelletje gaan rinkelen! Hier wordt gedacht in plaats van geluisterd. Nu is er met denken niets mis, maar het is niet voldoende. Luisteren is het sleutelwoord: Luisteren naar jezelf, luisteren naar je opnames, luisteren naar papa en mama...

Een eerste stap is om met het kind te gaan zingen. We leren een sirene nadoen, oefenen onze stem om hoog en laag te gaan zingen, we proberen een toon te vangen (na te zingen.) Het gaat zoals je viool leren stemmen. Eerst luister je naar de klank en je probeert hem in je hoofd te horen, vervolgens ga je de klank reproduceren en vergelijkt de gereproduceerde klank met de klank in je hoofd. We kunnen dit in ons dagelijks leven inbrengen, ook buiten de oefensessies. De badkamer is een heerlijke plaats om te zingen! Zangpedagogen raden aan om eerst te zingen binnen het natuurlijk bereik van de stem van het kind. Je kan zelf hun toonhoogte overnemen en dan een beetje hoger of een beetje lager gaan antwoorden. Moedig Uw kind aan om mee te zingen.

Als we gezongen tonen kunnen overnemen kunnen we noten van de piano, van de viool en van de CD gaan nazingen. We proberen om eenvoudige liedjes met de CD mee te zingen.

Weer een volgende stap is om een noot die je ergens hebt gehoord, op je viool te gaan zoeken. Als je voorspeelt op de viool is het van essentieel belang dat je het kind niet de kans geeft om in zijn trucjes te hervallen. Een kind dat steeds kijkt welke vinger het is moet eerst het verschil leren horen tussen de la en de mi snaar, en ze vervolgens leren naspelen als je een van beide voorspeelt. Maak het niet te moeilijk, zodat Uw kind succes ervaart.

Vervolgens kan je afspreken dat er één vinger bijkomt, maar dat je niet zegt op welke snaar. Door hier ook weer te luisteren en na te spelen, zal het kind geleidelijk aan zijn/haar gehoor ontwikkelen en het subtiele onderscheid tussen de verschillende tonen leren horen. De voordelen zijn veelvoudig: De leerling zal elk liedje dat hij/zij kan nazingen binnen de kortste keren op de viool kunnen vinden, zal juister gaan spelen en zal ook een groter zelfvertrouwen ontwikkelen. Hij ervaart dat hij controle heeft over wat er uit zijn viool komt en dat hij daarvoor niet afhankelijk is van iemand anders.

Succes!